

Prikaz AN za izbrane prioritete ukrepe 2018–2020

5.1. Zagotavljanje skupnostnega pristopa pri krepitvi duševnega zdravja in obravnavi oseb z duševnimi motnjami v skupnosti

Specifični cilj 1: Medresorsko sodelovanje in vključevanje civilne družbe ter zagovorništvo na področju duševnega zdravja

Ukrep 3: Priprava protokolov sodelovanja med različnimi službami –navedeni so pri različnih spodaj naštetih specifičnih ciljnih in ukrepih				
Ukrep 4: Vzpostavitev lokalne interdisciplinarne medsektorske skupine za (duševno) zdravje v skupnosti (v nadaljnjem besedilu: LS(D)Z) (zdravstvo, šolstvo, socialno varstvo in družino, društva, NVO, občina ...) s ciljem krepitve zdravja/duševnega zdravja v skupnosti				
Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti	Predstavitve RNPZD lokalnim skupnostim	Vzpostavitev LS(D)Z v okoljih kjer se vzpostavljajo CKZ.	Priprava akcijskih načrtov (AN) za krepitev DZ v lokalnih okoljih.	
Kazalniki	Opravljene predstavitve .	Vzpostavljene LS(D)Z (25).	Pripravljeni AN (25).	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	MDDSZ, MIZŠ, MJU, občine ter deležniki v lokalnem okolju.	MDDSZ, MIZŠ, MJU, občine ter deležniki v lokalnem okolju.	MDDSZ, MIZŠ, MJU, občine ter deležniki v lokalnem okolju.	
Finančna sredstva	Redna dejavnost v procesu upravljanja RNPZD.	Redna dejavnost v procesu upravljanja RNPZD.	Redna dejavnost v procesu upravljanja RNPZD.	
Viri	Državni in lokalni proračuni	Državni in lokalni proračuni	Državni in lokalni proračuni	
Ukrep 5. Priprava ocene stanja in potreb v skupnosti, s posebnim poudarkom na enakosti spolov in prepoznavanju ranljivih skupin ter izdelava akcijskega načrta za udeležanje ukrepov iz RNPZD in njegovo spremljanje				
Aktivnosti	Priprava raziskovalnega orodja za oceno stanja ter potreb na področju DZ.	Priprava raziskovalnega orodja za oceno stanja in potreb na področju DZ. Vzpostavitev skupine za oceno stanja in potreb na drž. in regijski ravni. Izvedba ocene stanja in potreb v okoljih, kjer so predvideni prvi CDZ v letu 2020. Priprava načrta implementacije CDZ.	Vzpostavitev skupine za oceno stanja in potreb na drž. in regijski ravni . Izvedba ocene stanja in potreb v okoljih, kjer so predvideni CDZ v letu 2021.	
Kazalniki	Raziskovalno orodje.	Raziskovalne skupine. Ocena stanja in potreb. Načrt implementacije CDZ.	Raziskovalne skupine. Ocena stanja in potreb.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	IDS ² , CE in OE NIJZ, Inštitut za socialno varstvo in drugi.	IDS, CE in OE NIJZ, Inštitut za socialno varstvo in drugi.	IDS, CE in OE NIJZ, Inštitut za socialno varstvo in drugi.	
Finančna sredstva in vir:	10.000,00 Proračun MZ.	30.000,00 Proračun MZ.	30.000,00 Proračun MZ.	70.000,00 Proračun MZ.

5.2 Promocija duševnega zdravja, preventiva duševnih motenj in destigmatizacija duševnih motenj pri različnih ciljnih skupinah

² *IDS – vsi stroški dela interdisciplinarnih delovnih skupin so vključeni v stroške upravljanja programa (Poglavje 6.1, ukrep 3)

Specifični cilj 2: Dvig pismenosti na področju duševnega zdravja pri različnih deležnikih skupnosti, izobraževanja strokovne javnosti in destigmatizacija

Ukrep 1: Razvoj in implementacija programov, ki povečujejo pismenost na področju duševnega zdravja za različne ciljne skupine in v različnih okoljih

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava in izvedba izobraževanj za novinarje/novinarke v treh regijah. Uvajanje programa izobraževanj. Psihološka prva pomoč (PPP)- prevod literature, usposabljanje izvajalcev/izvajalk.	Priprava in izvedba izobraževanj za novinarje/novinarke v treh regijah. Izvajanje programa izobraževanj. Psihološka prva pomoč za ciljne skupine (9 izobraževanj po regijah).	
Kazalniki		Izvedena izobraževanja za novinarje. Pripravljen program PPP, gradiva usposobljeni izvajalci/izvajalk.	Izvedena izobraževanja za novinarje. Izvedena izobraževanja PPP (9) za ciljne skupine.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		NIJZ, Društvo novinarjev, Univerza na Primorskem, Inštitut Andreja Marušiča, Slovenski center za raziskovanje samomora, NVO.	NIJZ, Društvo novinarjev, Univerza na Primorskem, Inštitut Andreja Marušiča, Slovenski center za raziskovanje samomora, NVO.	
Finančna sredstva in vir		50.000,00 Proračun MZ	8.000,00 Proračun MZ	58.000,00 Proračun MZ
		MDDSZ, MIZŠ, razpisi	MDDSZ, MIZŠ, razpisi	MDDSZ, MIZŠ, razpisi
Ukrep 2: Kontinuirano izvajanje na dokazih temelječih destigmatizacijskih kampanj				
Aktivnosti		Izvedba 1 kampanje/leto v vsaki statistični regiji.	Izvedba 1 kampanje/leto v vsaki statistični regiji.	
Kazalniki		Št. izvedenih kampanj	Št. izvedenih kampanj.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ, MZ.	MDDSZ, MZ.	
Sodelujoči		NVO, NIJZ ter drugi deležniki	NVO, NIJZ ter drugi deležniki	
Finančna sredstva in viri		48.000,00 Proračun MZ.	48.000,00 Proračun MZ.	96.000,00 Proračun MZ.
		Razpisi MDDSZ, MZ in občin ter drugi razpisi.	Razpisi MDDSZ, MZ in občin ter drugi razpisi.	Razpisi MDDSZ, MZ in občin ter drugi razpisi.

Specifični cilj 3: Zagotavljanje enakomerno razporejene in preprosto dostopne ter brezplačne pomoči osebam v stiski in pri uporabi terapevtskih storitev v lokalnem okolju**Ukrep 1: Svetovalnice za odrasle (svetovalnice Posvet-Tu smo zate).**

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Psihološko svetovanje za odrasle . v stiski v 11 svetovalnicah. Izobraževanje novih svetovalcev v 11 svetovalnicah.	Psihološko svetovanje za odrasle . v stiski v 11 svetovalnicah.	Psihološko svetovanje za odrasle . v stiski v 11 svetovalnicah. Vzpostavitev svetovalnic na 4 novih lokacijah. Izobraževanje novih svetovalcev /svetovalk v 15 svetovalnicah.	
Kazalniki	Izvedena svetovanja in podporne skupine. Izvedena izobraževanja svetovalcev/svetovalk.	Izvedena svetovanja in podporne skupine.	Izvedena svetovanja in podporne skupine. Vzpostavitev novih svetovalnic. Izvedena izobraževanja.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	Slovensko združenje za preprečevanje samomora in drugi sodelavci.	Slovensko združenje za preprečevanje samomora in drugi sodelavci.	Slovensko združenje za preprečevanje samomora in drugi sodelavci.	
Finančna sredstva in viri	Financiranje zagotovljeno iz razpisov MZ, občine, FIHO.	Financiranje zagotovljeno iz razpisov MZ, občine, FIHO.	300.000,00 Proračun MZ	300.000,00 MZ
			Občine, FIHO, drugi razpisi.	

Ukrep 4: Skupine za samopomoč za osebe s težavami duševnem zdravju in njihove svojce.

Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti		Podpora samopomočnim skupinam (omogočanje delovanja, podpora z izobraževanji in usposabljanji za krepitev zdravja)	Podpora samopomočnim skupinam (omogočanje delovanja, podpora z izobraževanji in usposabljanji za krepitev zdravja)	
Kazalniki		Št. skupin za samopomoč (podprtih v aktivnostih krepitev zdravja ...)	Št. skupin za samopomoč (podprtih v aktivnostih krepitev zdravja ...)	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ, MZ	MDDSZ, MZ	
Sodelujoči		NVO, NIJZ ter drugi deležniki	NVO, NIJZ ter drugi deležniki	
Finančna sredstva in viri	Viri	10.000,00 Proračun MZ	20.000,00 Proračun MZ	30.000,00 Proračun MZ
		MDDSZ in občine	MDDSZ in občine	

Ukrep 5: Telefonsko in spletno svetovanje za otroke, mladostnike in odrasle.

Aktivnosti	Vzdrževanje in izvajanje programa spletne svetovalnice www.tosemjaz.net - strokovno svetovanje otrokom in mladostnikom/mladostnicam.	Vzdrževanje in izvajanje programa spletne svetovalnice www.tosemjaz.net - strokovno svetovanje otrokom in mladostnikom/mladostnicam.	Vzdrževanje in izvajanje programa spletne svetovalnice www.tosemjaz.net - strokovno svetovanje otrokom in mladostnikom/mladostnicam.	
Kazalniki	Izvedena svetovanja. Supervizija svetovalcev/svetovalk.	Izvedena svetovanja. Supervizija svetovalcev/svetovalk.	Izvedena svetovanja. Supervizija svetovalcev/svetovalk.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	

Sodelujoči		NIJZ, svetovalci različnih strok – prostovoljci.	NIJZ, svetovalci različnih strok – prostovoljci.	
Finančna sredstva in viri	Financiranje zagotovljeno (45.000) MZ (razpis)	45.000,00 Proračun MZ	45.000,00 Proračun MZ	90.000,00 Proračun MZ

5.2.2 Promocija duševnega zdravja in preventiva duševnih motenj za otroke in mladostnike/mladostnice ter njihove družine v različnih okoljih

Specifični cilj 1: Promocija duševnega zdravja in preventiva težav duševnega zdravja pri otrocih in mladostnikih/mladostnicah v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in lokalnih okoljih

Ukrep 2: Sistemska uvedba preizkušenih in evalviranih programov promocije duševnega zdravja in preventive težav duševnega zdravja pri otrocih in mladostnikih-implementacija programa To sem jaz v šolsko okolje

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Izvajanje preverjenega programa To sem jaz ³ za otroke, stare od 13 do 17 let, izvajajo pedagoški delavci. Evalvacija učinka 10 delavnic.	Izvajanje preverjenega programa To sem jaz za otroke stare od 13 do 17 let, izvajajo pedagoški delavci. Priprava poročila evalvacije 10 delavnic.	Postopna sistemska uvedba in upravljanje preverjenega programa To sem jaz za otroke stare od 13 do 17 let, izvajajo pedagoški delavci.	
Kazalniki	Št. izvedenih delavnic, vključenih otrok po spolu. Izvedena evalvacija 10 delavnic.	Št. izvedenih delavnic, vključenih otrok po spolu. Poročilo evalvacije 10 delavnic.	Pridobljeno stališče MIZŠ ter Zavoda za šolstvo o sistemski uvedbi programa v šole. Upravljanje programa v zainteresiranih šolah.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	MIZŠ, NIJZ, Center za psihodiagnostiko, izvajalci delavnic v okviru evalvacije na 10 šolah.	MIZŠ, NIJZ, Center za psihodiagnostiko, izvajalci delavnic v okviru evalvacije na 10 šolah.	MIZŠ, NIJZ, Zavod za šolstvo RS, vključene šole.	
Finančna sredstva in viri	Financiranje zagotovljeno Proračun MZ	Financiranje zagotovljeno Proračun MZ	21.000,00 Proračun MZ	21.000,00 Proračun MZ
Ukrep 3: Pilotno testiranje in postopna sistemska uvedba preverjeno učinkovitih programov zmanjševanja medvrstniškega nasilja.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Prenos in priprava na pilotno testiranje z dokazi podprtih	Pilotno testiranje programov	

³ **Programi To sem jaz** – Preventivni program *To sem jaz*, vzpostavljen leta 2001 na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, je primer javnozdravstvenega pristopa h krepitvi duševnega zdravja mladostnikov. Usmerjen je v razvijanje pozitivne samopodobe ter socialnih in čustvenih veščin, ki mladostnike podpirajo v vsakdanjem življenju. Temelji na dveh delovnih pristopih: izvajanje spletne informativno-svetovalne dejavnosti: delo na področju šolske preventive: pedagoški delavci izvajajo preventivne delavnice po konceptu in priročniški literaturi *10 korakov do boljše samopodobe*, ki so namenjene starostni skupini od 13 do 17 let; delavnice omogočajo razvoj socialno-emocionalnih kompetenc in so usmerjene v krepitev osebnostne čvrstosti. Cilj koncepta je, da učitelj v istem razredu izvede 10 preventivnih delavnic (vzpostavljane procesa socialnega in čustvenega učenja). Evalvacija učinkovitosti programa iz leta 2007 potrjuje, da se z izvajanjem delavnic v razredu izboljšuje razredno vzdušje. V letih 2017–2019 je nadgradnjo programa, vključno s celotno evalvacijo učinkovitosti modela, podprlo Ministrstvo za zdravje. V drugem delu programa spletna svetovalnica www.tosemjaz.net omogoča mladim anonimno, javno, hiter in preprost dostop do strokovnega nasveta; mladim je na voljo multidisciplinarna spletna svetovalna mreža, ki združuje več kot 70 strokovnjakov – spletno uredništvo skrbi za dnevno objavljane vsebin, komunikacijo med mladimi in svetovalci ter za sprotne kodiranje spletnih vprašanj glede na tipologijo problema in letne vsebinske analize (Lekić idr., 2014).

		programov		
Kazalniki		Izvajanje pilotnega testiranja	Poročilo pilotnega testiranja Pridobljeno stališče MIZŠ ter Zavoda za šolstvo o sistemski uvedbi programa v šole	
Nosilno ministrstvo		MZ, MIZŠ	MZ, MIZŠ	
Sodelujoči		Zavod za šolstvo, NIJZ in drugi deležniki	Zavod za šolstvo, NIJZ in drugi deležniki	
Finančna sredstva in viri		10.000,00 Proračun MZ	50.000,00 Proračun MZ	60.000,00 Proračun MZ
		drugi viri za razpise	drugi viri za razpise	drugi viri za razpise
Ukrep 4: Sistemska uvedba programov zgodnjih intervencij, podprtih z dokazi učinkovitosti, ki vključujejo programe starševstva, programe zgodnjih intervencij pri otrocih in mladostnikih ter programe za učitelje- implementacija programov Neverjetna leta. (NL) ⁴				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Podpora delovanju obstoječe mreže programov starševstva (os 3 do 8 let) 10 enot.	Vzpostavljanje novih 5 enot, podpora delovanju mreže programov starševstva (od 3 do 8 let), skupaj 15 enot.	Podpora delovanju mreže programov starševstva (od 3 do 8 let) 15 enot.	
Kazalniki	Izvajanje programa v 10 enotah v ZD, 16 CSD in lokalni skupnosti.	Vzpostavitev 5 novih enot v ZD, CSD in lokalni skupnosti Izvajanje programa v 15 enotah.	Izvajanje programa v 15 enotah v ZD, CSD in lokalni skupnosti. Uvajanje novih programov NL (za starše, učitelje).	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	Službe za otroško psihiatrijo na Pediatrični kliniki, UKC Ljubljana.	MIZŠ, MDDSZ Službe za otroško psihiatrijo na Pediatrični kliniki, UKC.	MIZŠ, MDDSZ Službe za otroško psihiatrijo na Pediatrični kliniki, UKC Ljubljana.	
Finančna sredstva in viri	Financiranje zagotovljeno (20.000) MZ (razpis.)	50.000,00 Proračun MZ.	180.000,00 Proračun MZ.	360.000,00 MZ, Proračun MZ, MDDSZ.
Ukrep 6: Usposabljanje in okrepitev sodelovanja šolskih svetovalnih služb s CDZOM in s CSD pri delu z otroki in mladostnikih/mladostnicah z učnimi težavami in težavami v duševnem zdravju. Priprava protokolov sodelovanja za učinkovitejše sodelovanje.				

⁴ Program Neverjetna leta (NL) (www.incredibleyears.com) je program zgodnjih intervencij, katerega učinkovitost je potrjena z več kot 30 nadzorovanimi randomiziranimi raziskavami (Cochrane review, 2012), ki potrjujejo tudi njegovo dobro prenosljivost v različna sociokulturna okolja. Vsebina sloni na dolgo uveljavljenih teorijah zgodnje navezave in teorije socialnega učenja in je usmerjena v krepitev zdravega odnosa staršev z otrokom oziroma učiteljem. Starše opremljajo z veščinami, namenjenimi krepitevi čustvene in socialne kompetentnosti otrok. Kratkoročni učinki zajemajo večjo šolsko uspešnost otrok, manj je neželenega in več prosocialnega vedenja otrok, njihovi dolgoročni učinki pa prek zmanjševanja predčasne opustitve šolanja, zlorabe psihoaktivnih substanc, delikventnega vedenja in kriminala segajo tudi v odraslost. V RS so bili programi Neverjetna leta uvedeni s pilotnim projektom, ki je potekal s sredstvi norveških finančnih mehanizmov od leta 2015 do leta 2016. V tem času je bilo za izvajanje programov starševstva vzpostavljenih 10 centrov v petih slovenskih regijah in v programe vključenih več kot 340 staršev otrok, starih od 3 do 8 let. Vzpostavljeno je bilo vsebinsko medresorsko sodelovanje med zdravstvenimi ustanovami in centri za socialno delo ter lokalno skupnostjo. Program so odlično sprejeli tako slovenski starši kot strokovnjaki. Zdravstvene institucije, CSD in vzgojne institucije so prepoznali vsebine kot zelo potrebne. Ti programi so dokazano učinkoviti programi splošne in tarčne preventive ter zdravljenja kurative vedenjskih motenj v zgodnjem otroštvu, namenjeni so izvajanju v šolah, vrtcih, v centrih za socialno delo, v službah za zaščito otrok ter v službah za duševno zdravje otrok. Programe Neverjetna leta izvajajo že v številnih državah po svetu, posebej široko so že implementirani na Danskem, Norveškem, Finskem in na Nizozemskem.

Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti		Priprava programa usposabljanja, priprava protokolov sodelovanja.	Usposabljanje strokovnjakov, testiranje protokolov v okoljih, kjer se vzpostavijo CDZOM.	
Kazalniki		Program usposabljanja ter protokoli sodelovanja.	Izvedena usposabljanja, testirani protokoli sodelovanja.	
Nosilno ministrstvo		MIZŠ, MZ, MDDSZ	MIZŠ, MZ, MDDSZ	
Sodelujoči		Društvo psihologov Slovenije, strokovna združenja svetovalnih delavcev vrtcev, OŠ in SŠ, CDZOM v ZD, CSD.	Društvo psihologov Slovenije, strokovna združenja svetovalnih delavcev vrtcev, OŠ in SŠ, CDZOM v ZD, CSD.	
Finančna sredstva in viri		10.000,00 Proračun MZ	20.000,00 Proračun MZ	30.000,00 Proračun MZ
		Proračun in razpisi MDDSZ	Proračun in razpisi MDDSZ	

Specifični cilj 2: Svetovalni centri za otroke, mladostnike in starše (SCOMS)

Ukrep 1: Priprava standarda kadra in programov za pomoč otrokom in mladostnikom s specifičnimi učnimi težavami.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Vzpostavitev delovne skupine MIZŠ, MZ.	Priprava standarda programa in kadrov za SCOMS. Priprava pravno formalnih podlag SCOMS.	Priprava standarda programa in kadrov za SCOMS. Priprava pravno formalnih podlag SCOMS.	
Kazalniki	Vzpostavljena skupina.	Predlog standarda programa in kadrov.	Izdelani standardi programa in kadrov Predlog pravno formalne ureditve SCOMS.	
Nosilno ministrstvo	MIZŠ, MZ	MIZŠ, MZ	MIZŠ, MZ	
Sodelujoči	SCOMS Ljubljana in Maribor, Strokovna združenja svetovalnih delavcev vrtcev, OŠ in SŠ, CDZOM v ZD, CSD.	SCOMS Ljubljana in Maribor, Strokovna združenja svetovalnih delavcev vrtcev, OŠ in SŠ, CDZOM v ZD, CSD.	SCOMS Ljubljana in Maribor, Strokovna združenja svetovalnih delavcev vrtcev, OŠ in SŠ, CDZOM v ZD, CSD.	
Finančna sredstva	1.000,00 Proračun MZ	10.000,00 Proračun MZ	15.000,00 Proračun MZ	26.000,00 Proračun MZ
Viri	Proračun MIZŠ			

5.2.3 Promocija duševnega zdravja in preventiva duševnih motenj za odrasle na delovnem mestu

Specifični cilj 1: Krepitev in izboljšanje duševnega zdravja zaposlenih

Ukrep 2: Priprava in implementacija medsektorskih dokumentov za področje duševnega zdravja na delovnem mestu.

Ukrep 3: Razvoj in vpeljava izobraževalnih modulov in preverjenih programov na področju promocije zdravja na delovnem mestu s poudarkom na duševnem zdravju in dobrem počutju – za delodajalce in koordinatorja/skupine za promocijo zdravja v podjetju.

Ukrep 5: Izdelati priporočila za promocijo in omogočanje pozitivnih psihosocialnih dejavnikov (nadzor nad lastnim delom, avtonomija, pozitivni odnosi s sodelavci, socialna in čustvena podpora sodelavcev ter nadrejenih, karierni razvoj zaposlenih) in spodbujati izvajanje priporočil.

Ukrep 6: Vzpostavitev nacionalne in regijske koordinacije za promocijo in krepitev (duševnega) zdravja na delovnem mestu, ki bo v podporo delodajalcem in delavcem.

Ukrep 8: Vključevanje socialnih partnerjev v načrtovanje in izvajanje programov promocije zdravja na delovnem mestu.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
------	------	------	------	----------------

Aktivnosti	Vzpostavitev nacionalne in regijske koordinacije za PZ(DZ) na DM.	Priprava protokola sodelovanja med deležniki na področju PDZ na DM. Priprava smernic na področju PDZ na DM. Priprava nacionalnega portala za PZ na delovnem mestu za delodajalce in delavce.	Uvajanje programov promocije duševnega zdravja na delovnem mestu.	
Kazalniki	Vzpostavljena nacionalno regijska koordinacija za PZ(DZ)na DM	Pripravljen protokol sodelovanja za PZ na DM. Pripravljene smernice za promocijo duševnega zdravja na DM. Delujoč portal za promocijo zdravja (DZ) na delovnem mestu za delodajalce in delavce.	Testiran program v 20 delovnih organizacijah.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	CE NIJZ, OE NIJZ KIMDPŠ, MDDZS, Gospodarska zbornica, Združenja delodajalcev, Sindikati, Zavodi za zaposlovanje.	CE NIJZ, OE NIJZ KIMDPŠ, MDDZS, Gospodarska zbornica, Združenja delodajalcev, Sindikati, Zavodi za zaposlovanje.	CE NIJZ, OE NIJZ KIMDPŠ, MDDZS, CKZ, Gospodarska zbornica, Združenja delodajalcev, Sindikati, Zavodi za zaposlovanje.	
Finančna sredstva in viri	Financiranje vključeno v proračun MZ za leto 2018, koordinacija	Financiranje vključeno v proračun MZ za leto 2019, koordinacija	Financiranje vključeno v proračun MZ za leto 2020, koordinacija	
Ukrep 7: Povezovanje CKZ z delodajalci v lokalnem okolju pri izvajanju preventivnih in promocijskih programov na področju duševnega zdravja.				
Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti	Izvajanje programov krepitve duševnega zdravja in obvladovanja stresa po programu dela v 3 CKZ.	Izvajanje programov krepitve duševnega zdravja obvladovanja stresa po programu dela v 25 novih CKZ.	Izvajanje programov krepitve duševnega zdravja obvladovanja stresa po programu dela v 28 CKZ	
Kazalniki	Št. vključenih delovnih organizacij, št. izvedenih delavnic.	Št. vključenih delovnih organizacij, št. izvedenih delavnic.	Št. vključenih delovnih organizacij, št. izvedenih delavnic.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	CKZ v 3 ZD, delodajalci, NIJZ	CKZ v 28 CKZ, delodajalci, NIJZ	CKZ v 28 CKZ, delodajalci, NIJZ	
Finančna sredstva in viri	Po letni pogodbi z ZZS(zagotovljeno)	Sredstva OP (zagotovljeno)	Sredstva OP (zagotovljeno)	

5.3.1 Mreža služb za duševno zdravje otrok in mladostnikov

5.3.1.1 Zagotavljanje preventive, zgodnje diagnostike in celostnih obravnav otrok in mladostnikov/mladostnic ter njihovih družin na primarni ravni

Specifični cilj 1: Zagotavljanje dobrega začetk - skrb za duševno zdravje nosečnic, mater ter družine mednosečnostjo in po porodu

Ukrep 1: Krepitev starševskih kompetenc in veščin komunikacije ter krepitev duševnega zdravja bodočih staršev v okviru skupinske vzgoje za zdravje – priprava na porod in starševstvo

Ukrep 2: Uvedba presejanja in zgodnje odkrivanje ter ustrezna obravnava duševnih težav v okviru predporodnega in poporodnega preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (pediatri, ginekološke ambulante, porodnišnice, družinski

zdravniki, CDZO)				
Ukrep 3: Zagotavljanje dostopa do ustrezne obravnave nosečnice ali porodnice s težavami v duševnem zdravju v CDZO in v porodnišnicah.				
Ukrep 4: Zagotavljanje zgodnje prepoznavne ranljivih nosečnic, družin in otrok s strani socialne službe in vzgojno izobraževalnih ustanov ter usmerjanje v ustrezne programe za podporo družinam z velikim tveganjem.				
Ukrep 5: Nadgradnja preventivnega programa, ki ga izvajajo patronažne medicinske sestre na domu otročnice in dojenčka z dodatnimi preventivnimi obiski in obravnavami za ranljive družine ter dodatnimi vsebinami na področju težav v duševnem zdravju, zanemarjanja in slabega ravnanja z otroki in nasilja v družini (kot na primer programi starševstva v obliki izvajanj na domu).				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Dopolnitev podlag za implementacijo. Priprava presejalnih instrumentov. Priprava protokolov individualnih intervencij v okviru zdravstvenega sistema. Priprava protokolov medresorskega sodelovanja pri odkrivanju in obravnavi ranljivih nosečnic, otročnic in mladih družin.	Izvajanje vsebin za skupinsko vzgojo bodočih staršev. Izvajanje presejanja in tarčnih intervencij v 25 ZD (pilotna okolja za implementacijo nadgrajene preventivne). Pilotno izvajanje medresorsko usklajenih intervencij po pripravljenih protokolih v 25 pilotnih okoljih. Priprava pilotnega programa za podporo starševstvu na domu v dveh okoljih. Dodatna zaposlitev 3 patronažnih MS.	Evalvacija izvajanja ukrepov in načrt za nacionalno širjenje izvajanja intervencij v okviru zdravstvenega sistema in v okviru medsektorskega sodelovanja. Izvajanje pilotnega programa za podporo starševstvu na domu v dveh okoljih. Dodatna zaposlitev 3 patronažnih MS.	
Kazalniki	Presejalna orodja Protokoli intervencije za ranljive bodoče starše/starše/družine.	Število pilotnih okolij, v katerih se izvaja presejanje in tarčne intervencije . Število obravnavanih ranljivih posameznikov/družin v okviru zdravstvenega sistema ter v okviru medresorskega sodelovanja. Model programa za podporo starševstvu na domu Dodatno zaposlene 3 patronažne MS.	Evalvacija in načrt širjenja na nacionalno raven. Izvedba programa podpore starševstvu na domu v dveh okoljih. Dodatno zaposlene 3 patronažne MS.	
Nosilno ministrstvo	MZ, MDDSZ	MZ, MDDSZ	MZ, MDDSZ	
Sodelujoči	NIJZ, IDS, CKZ, patronažna služba, Združenje centrov za socialno delo, Inštitut za socialno varstvo in drugi deležniki.	NIJZ, IDS, CKZ, patronažna služba, CSD, VVZ in drugi deležniki	NIJZ, IDS, CKZ, Združenje centrov za socialno delo, Inštitut za socialno varstvo in drugi deležniki	
Finančna sredstva in viri	Stroški dela IDS	Zagotovljena v okviru OP za izvajanje nadgrajene preventivne v 25 okoljih (MZ), 108.320,64	Zagotovljena v okviru OP (MZ), 20.000,00 za pilotno izvajanje podpore starševstvu na domu 108.320,64	Proračun MZ 20.000,00
		108.320,64 ZZS	108.320,64 ZZS	216.641,28 ZZS

Specifični cilj 2: Zgodnja prepoznavna težav v telesnem in duševnem razvoju otrok**Ukrep 1:** Izvajanje rednih sistematskih preventivnih pregledov otrok in mladostnikov/mladostnic v skladu s pravilnikom o

izvajanju.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Vrednotenje obstoječih programov.	Priprava smernic in protokolov sodelovanja pri odkrivanju razvojnih motenj. Priprava protokolov presejanja otrok in mladostnikov/mladostnic z velikimi tveganji za težave v duševnem zdravju na splošnih preventivnih pregledih in usmerjanja v programe pomoči.	Presejanje in napotitev na obravnavo otrok oz. staršev, ki potrebujejo pomoč: tam, kjer se ustanavljajo centri za zgodnjo obravnavo in CDZOM. Izobraževanje za izvajanje prepoznavanja in obravnave motenj v razvoju.	
Kazalniki		Protokol presejanja otrok in mladostnikov/mladostnic s tveganji za težave v duševnem zdravju in usmerjanja v programe pomoči. Strokovne smernice za prepoznavanje in obravnavo otrok in mladostnikov/mladostnic z razvojnimi motnjami.	Število izvedenih presejanj in število napotenih in delež obravnavanih otrok. Izvedena usposabljanja in izobraževanja za prepoznavanje, obravnavo in interdisciplinarno sodelovanje pri obravnavi otrok z razvojnimi motnjami.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	NIJZ, IDS, pediatri, centri za zgodnjo obravnavo, družinski zdravniki, psihologi v ZD, Zbornica kliničnih psihologov.	NIJZ, IDS, centri za celostno zgodnjo obravnavo, CDZOM, pediatri, družinski zdravniki.	NIJZ, centri za celostno zgodnjo obravnavo, CDZOM.	
Finančna sredstva		Stroški IDS.	Stroški, povezani s kadrovskim dopolnjevanjem timov v CDZOM.	
Viri	Proračun	Proračun	ZZZS	
Ukrep 2: Zagotavljanje zgodnje obravnave otrok z ugotovljenimi težavami v razvoju v okviru mreže centrov za zgodnjo obravnavo (v nadaljnjem besedilu: CZO) na primarni zdravstveni ravni.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Analiza, priprava podlag in načrtov.	Priprava načrta vzpostavitve mreže CZO. Analiza pilotnega projekta vzpostavitve CZO. Vključitev financiranja CZO v financiranje ZZZS.	Kadrovska dopolnitev v 19 CZO v skladu z načrtom širjenja. Obravnave otrok in njihovih družin v okviru CZO.	
Kazalniki	Izvajanje pilotnega projekta uvajanja Centrov za zgodnjo obravnavo, podlaga, načrt razvoja mreže	Priprava načrta vzpostavljanja mreže CZO. Dopolnjeni multidisciplinarni timi v treh CZO v skladu z načrtom vzpostavljanja mreže. Število obravnavanih otrok po spolu in njihovih družin v	Dopolnjeni multidisciplinarni timi v 19 CZO v skladu z načrtom širjenja. Število obravnavanih otrok po spolu in njihovih družin v CZO.	

		CZO.		
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	NIJZ, IDS, ZD, pediatri, Ambulante za motnje v razvoju, Združenje za otroško nevrologijo	IDS, ZD, pediatri, izvajalci programa, MIZŠ, MDDSZ, VVZ, starši	IDS, ZD, pediatri, izvajalci programa, MIZŠ, MDDSZ, VVZ, starši	
Finančna sredstva in viri	Stroški IDS			
	Proračun (OP)	Proračun (OP) do 30. 7. 2018		
		335.172,00 ZZZS (od 1.8.)	670.344,00 ZZZS	1.005.516,00 ZZZS

Specifični cilj 3: Zagotavljanje dostopnosti do interdisciplinarnih timov in storitev za obravnavo otrok in mladostnikov/mladostnic z duševnimi motnjami ter njihovih družin na primarni ravni zdravstvenega in socialnega varstva

Ukrep 1: Vzpostavitev mreže regijskih CDZOM, ki na primarni ravni zagotavljajo preventivo ter celostno, multidisciplinarno ambulantno in skupnostno obravnavo na definiranih območjih. Za 15.000-17.000 otrok in mladostnikov/mladostnic od 0 do 19 let se opredeli 1 multidisciplinarni tim (priloga 1).

Ukrep 2: Organizacija vstopno-triažne službe v vsakem CDZOM s pripravo protokolov triaže, v kateri bodo sodelovali vsi regijski timi. V prehodnem obdobju do vzpostavitve celotne mreže CDZOM bosta vzpostavljena dva triažnourgentna centra (UKC Ljubljana in UKC Maribor) za obravnavo nujnih primerov otrok in mladostnikov/mladostnic z akutno ogroženostjo zaradi duševne motnje.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	<p>Priprava podlag za implementacijo</p> <p>Vzpostavitev dveh triažno-urgentnih centrov za otroke in mladostnike/mladostnice z duševnimi motnjami</p>	<p>Priprava načrta vzpostavitve mreže CDSOM</p> <p>Vzpostavitev prvih CDZOM v okviru mreže CDZOM</p> <p>Izobraževanje novozaposlenih strokovnjakov</p> <p>Zagotavljanje obravnave v okviru CDZOM</p> <p>Vzpostavitev lokalne interdisciplinarna skupina za povezano obravnavo</p> <p>Vzpostavitev in pilotno izvajanje RSDZ in LS(D)Z.</p>	<p>Podpora povezovanju strokovnjakov/strokovnjakinj in dopolnjevanju tima v CDZOM</p> <p>Izobraževanje novozaposlenih strokovnjakov/strokovnjakinj</p> <p>Zagotavljanje obravnave v okviru CDZOM</p> <p>Priprava protokolov delovanja vstopno-triažne službe v regijskih timih na podlagi evalvacije dveh triažno urgentnih centrov</p>	
Kazalniki	Priprava podlage in načrta.	<p>Načrt vzpostavitve mreže CDZOM</p> <p>Vzpostavitev oz. dopolnitev treh CDZOM</p> <p>Število strokovnjakov/strokovnjakinj, vključenih v izobraževanje</p> <p>Število otrok in mladih (po spolu) in njihovih družin v obravnavi v CDZOM</p>	<p>V proces vzpostavitve in dopolnitve na novo vključeni en nov in dva dopolnjevana tima CDZOM</p> <p>Izvedeno izobraževanje za strokovnjake/strokovnjakinje v CDZOM</p> <p>Število strokovnjakov/strokovnjakinj, vključenih v izobraževanje</p> <p>Število otrok in mladih (po spolu) in njihovih družin v obravnavi v CDZOM</p>	

Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	IDS, strokovna združenja	IDS, strokovna združenja, izvajalci programov	IDS, strokovna združenja, izvajalci programov	
Finančna sredstva in viri	Stroški dela IDS Proračun MZ	Stroški dela IDS, Proračun MZ		
		Stroški vzpostavljanja timov, stroški izobraževanja, ZZS 1.017.939,87	Stroški vzpostavljanja timov, stroški izobraževanja, ZZS 1.017.939,87	2.035.879,74 ZZS
Ukrep 3: Aktivno prepoznavanje in nudenje podpore posebej ogroženim otrokom in mladostnikom in priprava protokolov za zagotavljanje pomoči otrokom staršev z duševnimi motnjami, boleznimi odvisnosti, otrokom izpostavljenim drugim obremenjujočim življenjskim izkušnjam, kot so travmatska ločitev staršev, izguba podporne osebe, otrokom migrantom in njihovim podpornim skupinam ter rejniškim družinam.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava načrtov in implementacije	Priprava načrtov in implementacije	Aktivno prepoznavanje posebej ogroženih otrok in mladih Vključevanje v podporne oblike pomoči posebej ogroženih otrok in mladih	
Kazalniki	Oprelitev stanja	Načrt aktivnega prepoznavanja otrok in mladostnikov/mladostnic z velikim tveganjem za težave v duševnem zdravju Priprava protokolov pomoči za otroke in mladostnike/mladostnice z velikim tveganjem za težave v duševnem zdravju	Število prepoznanih otrok/mladih z velikim tveganjem za težave v duševnem zdravju Število posameznikov, vključenih v podporne oblike pomoči.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	IDS, strokovna združenj.	IDS, strokovna združenja, izvajalci programov	IDS, strokovna združenja, izvajalci programov	
Finančna sredstva in viri	Stroški IDS, proračun MZ v okviru koordinacije programa,	Stroški IDS, proračun MZ v okviru koordinacije programa,	Stroški IDS, proračun MZ v okviru koordinacije programa.	
			ZZS (del izvajanja programa CDZOM).	

5.3.1.2 Dostopnost do interdisciplinarnih služb na področju duševnega zdravja otrok na sekundarni in terciarni ravni zdravstvenega varstva

Specifični cilj 1: Zagotavljanje dostopnosti do interdisciplinarnih bolnišničnih in subspecialističnih obravnav

Ukrep 1: Postopno dopolnjevanje bolnišničnih enot za otroke in mladostnike/mladostnice z normativi in standardi delovanja, in dopolnitev bolnišničnih timov v skladu s temi standardi.

Ukrep 2: Vzpostavitev varovanega oddelka za otroke in mladostnike/mladostnice.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Vzpostavitev multidisciplinarnega tima. Izvajanje obravnav otrok/mladostnikov/mladostnic na varovanem oddelku.	Dopolnjevanje bolnišničnih in pedopsihiatričnih timov. Izvajanje obravnav otrok/mladostnikov/mladostnic na varovanem oddelku.	Dopolnjevanje bolnišničnih in pedopsihiatričnih timov. Izvajanje obravnav otrok/mladostnikov/mladostnic na varovanem oddelku.	
Kazalniki	Število obravnavanih	Vzpostavljen 1	Vzpostavljen 1	

	otrok / mladostnikov/mladostnic.	pedopsihiatrični tim. Število obravnavanih posameznikov/posameznic.	pedopsihiatrični tim. Število obravnavanih posameznikov/posameznic.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	UPK Ljubljana, mreža CDZOM, Pediatrična klinika UKC, IDS.	UPK Ljubljana, mreža CDZOM, Pediatrična klinika UKC, IDS.	NIJZ, UPK Ljubljana, mreža CDZOM, Pediatrična klinika UKC, IDS.	
Finančna sredstva in viri	ZZZS Sredstva za varovani oddelek že vključena v splošni dogovor 2017.	162.041,16 ZZZS Sredstva za nov bolnišnični tim.	162.041,16 ZZZS Sredstva za nov bolnišnični tim.	324.082,32 ZZZS.
Viri			ZZZS	

Ukrep 3: Vzpostavitev subspecialističnih timov na državni ravni oz. na regijski ravni za obravnavo otrok in mladostnikov s kompleksnejšimi motnjami in komorbidnimi stanji.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava na vzpostavitev službe.	Vzpostavitev enega subspecialističnega tima.	Vzpostavitev enega subspecialističnega tima.	
Kazalniki	Načrt vzpostavitve službe	Vzpostavljen 1 subspecialistični tim. Število obravnavanih oseb.	Vzpostavljen 1 subspecialistični tim. Število obravnavanih oseb.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	Pediatrična klinika UKC, mreža CDZOM, IDS	Pediatrična klinika UKC, mreža CDZOM, IDS	Pediatrična klinika UKC, mreža CDZOM, IDS	
Finančna sredstva in viri		167.041,61 ZZZS	167.041,61 ZZZS	334.082,32 ZZZS

Ukrep 8: Zagotavljanje programov bolnišnične šole pri vključevanju v matično šolsko okolje med končanim zdravljenjem in po njem, dokler ni možna polna vključenost v matično šolo, ter tudi poznejše svetovanje in povezovanje z matično šolo.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava protokolov in implementacije.	Pilotno uvajanje podpornega izobraževanja,	
Kazalniki		Načrt izvajanja,	Število vključenih posameznikov,	
Nosilno ministrstvo		MIZŠ	MIZŠ	
Sodelujoči		IDS, MIZŠ, MZ,	IDS, MIZŠ, MZ,	
Finančna sredstva in viri		Stroški IDS,		

5.3.1.3 Zagotavljanje ustrezne obravnave otrok in mladostnikov/mladostnic z vedenjskimi motnjami s trajajočim agresivnim vedenjem

Specifični cilj 1: Zagotavljanje ustrezne obravnave otrok in mladostnikov/mladostnic z vedenjskimi motnjami in trajajočim agresivnim vedenjem

Ukrep 1: Priprava medresorske sistemske rešitve za zagotavljanje ustrezne diagnostike in obravnave otrok in mladostnikov z vedenjskimi motnjami in trajajočim agresivnim vedenjem s protokoli sodelovanja med zdravstvom, socialnim varstvom in šolstvom.

Ukrep 2: Posodobitev mreže vzgojnih zavodov ter zagotovitev standarda kadra in programov za interdisciplinarno obravnavo na področju duševnega zdravja.

Ukrep 3: Prenova vzgojnega programa za otroke in mladostnike s čustvenimi in vedenjskimi motnjami ter opredelitev oblik in metod dela posameznim težavam, motnjam in interesom.

Ukrep 4: Priprava in implementacija skupnostnih služb za obravnavo otrok, mladostnikov in družin na domu in v lokalnem okolju v sodelovanju med MZ, MDDSZ in MIZŠ, najprej z uvedbo pilotnih projektov z mobilnimi timi in poznejša sistemska implementacija.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
------	------	------	------	----------------

Aktivnosti		Ustanovitev medresorske interdisciplinarne delovne skupine za pripravo: - protokolov sodelovanja pri diagnostiki in obravnavi otrok in mladostnikov z vedenjskimi motnjami in trajajočim agresivnim vedenjem - mreže VVZ - standardov kadra za obravnavo otrok in mladostnikov v VVZ in SVZ in v skupnosti - ustreznih sistemskih in finančnih podlag za sistemske rešitve.	Uvedba sistemskih ukrepov na nacionalni ravni. Prenova vzgojnega programa za otroke in mladostnike s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.	
Kazalniki		Protokoli in standardi ter sistemske podlage za nacionalno uvedbo.	Uvedene rešitve. Število otrok nameščenih v zavode in stanovanjske skupine. Prenovljen vzgojni program za otroke in mladostnike s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.	
Nosilno ministrstvo		MIZŠ, MZ, MDDSZ.	MIZŠ	
Sodelujoči		MZ, IDS, VZ, mreža CDZOM, strokovna združenja	MZ, IDS, VZ, mreža CDZOM, strokovna združenja.	
Finančna sredstva		2.000 MIZŠ	MIZŠ Odvisna od dogovorjenih rešitev.	2.000,00 MIZŠ
Viri			ZZZS	

5.3.2 Mreža služb za duševno zdravje odraslih

5.3.2.1 Zagotavljanje preventive, zgodnje diagnostike in dostopnih, kakovostnih interdisciplinarnih obravnav odraslih s težavami v duševnem zdravju na primarni ravni zdravstvenega varstva s poudarkom na skupnostni oskrbi

Specifični cilj 1: Zgodnje odkrivanje duševnih motenj in psihoedukativna podpora osebam s težavami v duševnem zdravju

Ukrep 1: Izvajanje presejanja, zgodnjega odkrivanja in obravnave duševnih motenj ter svetovanja v referenčnih ambulantah družinskega zdravnika/zdravnice in v patronažni službi				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava presejalnih instrumentov, smernic obravnave za demenco.	Presejanje, obravnava in svetovanje v tistih ZD, kjer se vzpostavljajo CDZO.	
Kazalniki		Instrumenti za presejanje, klinične poti.	Število obravnavanih oseb po spolu.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		NIJZ, IDS, Katedra za družinsko medicino, Zbornica zdravstvene nege.	Ambulanta družinskih zdravnikov/zdravnic, patronažna služba.	
Finančna sredstva in viri		3.000,00 Proračun MZ		3.000,00 Proračun MZ

Viri			ZZZS, redno delo ambulantne družinske medicine in patronažne službe.	
Ukrep 2: Izvajanje podpornih psihoedukativnih delavnic za osebe s težavami v duševnem zdravju in njihove svojce v CKZ in CZDO				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava novih vsebin delavnic o demenci in hudih duševnih motnjah.	Izvajanje delavnic o demenci in hudih duševnih motnjah v okoljih, kjer se vzpostavljajo CDZO.	
Kazalniki		Vsebine delavnic Gradiva za udeležence.	Število delavnic in število udeležencev. Zadovoljstvo udeležencev.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		NIJZ, IDS	CKZ, CDZO	
Finančna sredstva in viri		20.000,00 Proračun MZ.	4.000	24.000,00 ZZZS
			ZZZS	

Specifični cilj 2: Zagotavljanje dostopnosti do interdisciplinarnih timov in skupnostne obravnave odraslih z duševnimi motnjami na primarni ravni

Ukrep 1, ukrep 3: Vzpostavitev regijskih centrov za duševno zdravje za odrasle (v nadaljnjem besedilu: CDZO), ki na primarni ravni zagotavljajo celostno, multidisciplinarno ambulantno in skupnostno obravnavo na območjih za od 50.000 do 70.000 prebivalcev.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava načrta in podlag za implementacijo.	Zaposlovanje in izobraževanje za CDZO. Vzpostavitev CDZO. Vzpostavitev in pilotno izvajanje RSDZ in LS(D)Z. Vzpostavitev lokalne interdisciplinarna skupina za povezano obravnavo.	Zaposlovanje in izobraževanje za CDZO. Vzpostavitev novih CDZO.	
Kazalniki	Načrt implementacije.	Vzpostavljen 1 CDZO. Število novo zaposlenih po spolu. Število oseb, ki končajo izobraževanja, po spolu. Število obravnavanih oseb v CDZO po spolu.	Vzpostavljen 2 CDZO. Število oseb, ki končajo izobraževanja, po spolu. Število novo zaposlenih po spolu. Število obravnavanih oseb v CDZO po spolu.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	NIJZ, IDS	NIJZ, IDS, ZD, izvajalci izobraževanj.	CDZO, ZD, CSD, NVO.	
Finančna sredstva in viri	Stroški dela IDS, Proračun NMZ			
		510.950,22 ZZZS	1.021.900,44 ZZZS	1.532.850,66 ZZZS
Ukrep 2: Vzpostavitev službe za triažo in konziliarne službe znotraj centra za duševno zdravje.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava podlag za implementacijo.	Izvajanje službe.	
Kazalniki		Protokoli sodelovanja in klinične poti.	Število konziliarnih pregledov v različnih službah (1000).	
Stroški		Stroški dela IDS.	Vključeno v delo CDZO.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Finančna sredstva in viri		Proračun MZ		
			ZZZS 50.000,00	50.000,00 ZZZS

Ukrep 4: Uskladitev in poenotenje standardov, protokolov in dejavnosti timov za skupnostno obravnavo na primarni, sekundarni in terciarni ravni.				
Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti	Priprava evalvacije.	Uskladitev in poenotenje standardov, protokolov in dejavnosti timov za skupnostno obravnavo na primarni, sekundarni in terciarni ravni. Evalvacija.	Skupno izobraževanje in evalvacija.	
Kazalniki	Pripravljena metodologija evalvacije.	Skupni standardi, protokoli in aktivnosti.	Izvedeno izobraževanje – število udeležencev Izvedena evalvacija.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	IDS, skupnostni timi	IDS, skupnostni timi	IDS, skupnostni timi	
Finančna sredstva in viri	Delo IDS, koordinacija, proračun MZ	Delo IDS, koordinacija, proračun MZ	V poglavju izobraževanja- ZZZS	
Ukrep 5: Dolgotrajna, integrirana in multidisciplinarna obravnavo za osebe s sočasno prisotnimi hudimi duševnimi motnjami.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava protokolov sodelovanja, priprava smernic in standardov za obravnavo.	Izobraževanje o protokolih in o smernicah ter standardih obravnave.	Vključitev protokolov sodelovanja in standardov v obravnavo.	
Kazalniki	Število in vrsta protokolov, oblikovane smernice in standardi.	Število izobraženega osebja, po spolu v skladu s protokoli in standardi.	Število uporabnikov/uporabnic, ki so obravnavani po protokolih.	
Nosilno ministrstvo	MDDSZ in MZ	MDDSZ in MZ	MDDSZ in MZ	
Sodelujoči	Inštitut za socialno delo, strokovna združenja, NIJZ,IDS	Inštitut za socialno delo, strokovna združenja NIJZ, IDS	NVO, CDZO in CSD	
Finančna sredstva in viri	Delo IDS, koordinacija, proračun MZ	Delo IDS, koordinacija, proračun MZ	Delo CDZO, NVO in CSD. MDDSZ ZZZS	

5.3.2.2 Zagotavljanje dostopnih in kakovostnih akutnih obravnav na sekundarni ravni.

Specifični cilj 1: Zagotavljanje dostopne in sodobne bolnišnične psihiatrične oskrbe vsem prebivalcem Slovenije

Ukrep 1: Postopno dopolnjevanje bolnišničnih enot za odrasle in starejše z duševnimi motnjami v skladu z normativi in standardi delovanja. Specializirane enote za gerontopsihiatrijo in posamezne duševne motnje in stanja (specializirani oddelki).				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Analiza stanja.	Načrtovanje novih programov.	
Kazalniki		Analiza stanja.	Načrt.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		Psihiatrične bolnišnice in oddelki, IDS.	Psihiatrične bolnišnice in oddelki, IDS.	
Finančna sredstva		IDS	IDS	
Viri		MZ	MZ	

5.3.2.3 Rehabilitacija oseb s ponavljajočimi se duševnimi motnjami

Specifični cilj 1: Okrepiti mrežo rehabilitacijskih služb

Ukrep 1: Zagotavljanje dostopnosti do kakovostnih programov stanovanjskih skupin za odrasle in mladostnike z različnimi stopnjami podpore ter možnosti prehoda med različnimi stopnjami podpore in zmanjšanje neenakosti med posamezniki				
---	--	--	--	--

ponudniki teh programov.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava podlag (normativi, standard) za vzpostavitev novih stanovanjskih skupin z zagotovljeno visoko stopnjo podpore.	Vzpostavitev 5 novih stanovanjskih skupin z zagotovljeno visoko stopnjo podpore. Vzpostavitev 5 samostojnih bivalnih enot.	
Kazalniki		Normativi in standard, varnostni protokol.	Število vključenih uporabnikov.	
Nosilno ministrstvo	MDDSZ in MZ	MDDSZ in MZ	MDDSZ in MZ	
Sodelujoči	NVO, Inštitut za socialno varstvo, IDS	NVO, Inštitut za socialno varstvo, IDS.	NVO, CDZO in CSD.	
Finančna sredstva	Delo delovnih skupin.	Delo delovnih skupin.	Stroški zaposlitev poleg obstoječega kadra še 2 DMS, 1 psihiater konziliarno za stanovanjske skupine z visoko stopnjo podpore in stroški najema stanovanja za samostojne bivalne enote.	
Viri	Proračun	Proračun	MDDSZ, ZZS	
Ukrep 2: Zagotavljanje dostopnosti do kakovostnih programov dnevnih centrov in programov obveščanja, svetovanja in osebne pomoči.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Vzpostavitev standardov in prilagoditev kadrovske strukture v DC in SP.	Prilagoditev kadrovske strukture v DC in SP glede na potrebe.	
Kazalniki		Število in izobrazba zaposlenih Število DC in SP. Zadovoljstvo uporabnikov.	Število in izobrazba zaposlenih. Število DC in SP. Zadovoljstvo uporabnikov.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ	MDDSZ	
Sodelujoči		NVO, MDDSZ	NVO, MDDSZ	
Finančna sredstva		Dopolnitev kadrov po oceni MDDSZ in NVO.	Dopolnitev kadrov po oceni MDDSZ in NVO.	
Viri		Proračun, FIHO, lokalne skupnosti.	Proračun, FIHO, lokalne skupnosti.	
Ukrep 3: Zagotavljanje dostopnosti do programov zaposlovanja, prilagojenega zaposlovanja in usposabljanja za delo za ljudi z različnimi težavami v duševnem zdravju.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Ustanavljanje in širitev zaposlitvenih centrov in invalidskih podjetij ter socialne vključenosti.	Krepitev zaposlitvenih možnosti za osebe s statusom invalidnosti, ocenjevanja delazmožnosti ter socialne vključenosti.	
Kazalniki		Število novih delovnih mest za uporabnike storitev.	Število novih delovnih mest za uporabnike storitev.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ, MGRT	MDDSZ, MGRT	
Sodelujoči		NVO, zaposlitveni centri, invalidska podjetja, programi socialne vključenosti, socialna podjetja	NVO, zaposlitveni centri, invalidska podjetja, programi socialne vključenosti, socialna podjetja	
Finančna sredstva				
Viri		Proračun, razpisi,	Proračun, razpisi,	

		MDDSZ, invalidski sklad, gospodarska dejavnost	MDDSZ, invalidski sklad, gospodarska dejavnost	
Ukrep 4: Izboljšanje dostopnosti in razpoložljivost programov pomoči pri učenju, kognitivne remediacije in podpore študentom v šolskem sistemu pri vračanju v študijski program ali vključevanju v študijski program po preboleli duševni motnji.				
Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti		Vzpostavitev pomoči pri učenju v eni regiji v okviru socialno varstvenih programov	Vzpostavitev pomoči pri učenju v eni regiji v okviru socialno varstvenih programov	
Kazalniki		Opravljenost števila obravnav kognitivne remediacij	Opravljenost števila obravnav kognitivne remediacij	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ, MIZŠ	MDDSZ, MIZŠ	
Sodelujoči		Pedagoški kadri v socialnovarstvenih programih	Pedagoški kadri v socialnovarstvenih programih	
Finančna sredstva		1 pedagog s specialnimi znanji	1 pedagog s specialnimi znanji	
Viri		Proračun	Proračun	
Ukrep 5: Širitev terapevtskih in rehabilitacijskih programov za osebe, ki imajo težave v duševnem zdravju in so odvisne od psihoaktivnih snovi.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava izobraževanj, normativov in standardov za terapevtske komune za osebe z dvojno diagnozo.	Kadrovska krepitev terapevtske komune za dvojne diagnoze (1).	Ustanavljanje terapevtske komune za dvojne diagnoze (1).	
Kazalniki	Pripravljen priročnik in izobraževanje za obravnavo dvojnih diagnoz.	Izvajanje izobraževanja in število udeležencev. 1 dodatna zaposlitev.	Število vključenih uporabnikov, izid, hospitalizacije.	
Nosilno ministrstvo	MDDSZ, MZ	MDDSZ, MZ		
Sodelujoči	Socialna zbornica, Zdravniška zbornica, Zbornica zdravstvene nege.	Socialno varstveni programi.		
Finančna sredstva	Stroški izobraževanja	Stroški zaposlitev	Stroški zaposlitev	
Viri		Proračun	Proračun	
Ukrep 6: Zagotavljanje enakomerne dostopnosti programov zagovorništva in samozagovorništva z ustanovitvijo dodatnih pisarn za zagovorništvo in samozagovorništvo ter zagotovitev izobraževanj za zagovornike in vrstniške zagovornike.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Ocena stanja in potreb na tem področju.	Postopno dopolnjevanje programov glede na potrebe.	
Kazalniki		Pregled stanja in potreb.	Nove zaposlitve.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ	MDDSZ	
Sodelujoči		Socialna zbornica.	Socialnovarstveni programi in zagovorniške organizacije svojcev in uporabnikov.	
Finančna sredstva				
Viri				
Ukrep 7: Zagotoviti dostop do z dokazi podprtih programov krepitev socialnih, vsakdanjih veščin in programov prostočasnih dejavnosti in vključevanja v skupnost ter do programov pomoči z umetnostjo.				
Leto	2018	2019	2010	
Aktivnosti		Analiza stanja.	Načrtovanje ukrepov.	

Kazalniki		Analiza	Načrt	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ, MZIŠ	MDDSZ, MZIŠ	
Sodelujoči				
Finančna sredstva				
Viri				
Ukrep 8: Znižanje stopnje revščine in izključenosti oseb s hudimi in ponavljajočimi se duševnimi motnjami.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Analiza stanja.	Določitev ukrepov za zmanjšanje socialne izključenosti.	
Kazalniki		Rezultati analize.	Pripravljeni ukrepi.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ	MDDSZ	
Sodelujoči		IDS, Inštitut RS za socialno varstvo.	IDS, vlada	
Finančna sredstva		Delo delovnih skupin.	Delo delovnih skupin	
Viri		Proračun, evropska sredstva.	Proračun, evropska sredstva.	
Ukrep 9: Vzpostavitev rehabilitacijskih programov za rehabilitacijo otrok in mladostnikov z zaključeno diagnostiko, ki se še ne morejo vrniti v vzgojni zavod ali v domače okolje.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Vzpostavitev medresorske delovne skupine.	Načrtovanje ukrepov.	
Kazalniki		Medresorska delovna skupina.	Načrt ukrepov.	
Nosilno ministrstvo		MIZŠ, MDDSZ, MZ	MIZŠ, MDDSZ, MZ	
Sodelujoči		IDS, Inštitut za socialno varstvo, strokovna združenja.	IDS, Inštitut za socialno varstvo, strokovna združenja.	
Finančna sredstva		Proračun v okviru koordinacije.	Proračun v okviru koordinacije.	
Viri				

5.3.2.4 Zagotavljanje dolgotrajne obravnave za osebe s težavami v duševnem zdravju in oseb z motnjami v duševnem razvoju

Specifični cilj 1: Zagotavljanje pogojev v skupnosti za zmanjševanje in preprečevanje institucionalizacije

Ukrep 1: Zagotavljanje pogojev v skupnosti za zmanjšanje institucionalizacije oseb s težavami v duševnem zdravju.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava načrta deinstitucionalizacijev skladu z rezultati raziskovanja in mednarodnimi smernicami.	Priprava na zmanjšanje namestitvev v socialne zavode za osebe z duševnimi motnjami.	
Kazalniki		Število institucionalnih postelj. Število in izobraženost osebja.	Število institucionalnih postelj. Število in izobraženost osebja.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ	MDDSZ	
Sodelujoči		MZ, NVO	MZ, NVO	
Finančna sredstva in viri		Stroški dela IDS, proračun MZ	Stroški dela IDS, proračun MZ	
Ukrep 2: Zagotavljanje visokih standardov varovanja človekovih pravic in dostojanstva ter kakovosti obravnave v institucijah za dolgotrajno oskrbo.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Proučitev stanja	Rezultati in	

		glede spoštovanja človekovih pravic (CRPD FRA analiza).	načrtovanje sprememb.	
Kazalniki		Rezultati analize, objava.	Načrtovanje na podlagi analize, opredeljeni koraki.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ, MZ	MDDSZ, MZ	
Sodelujoči		IDS, Inštitut RS za socialno varstvo.	Vlada	
Finančna sredstva in viri				
		Razpisi MDDSZ.	Razpisi MDDSZ.	

5.3.2.5 Zagotavljanje ustrezne celostne oskrbe za osebe s težavami v duševnem zdravju in nevarnim vedenjem

Specifični cilj 1: Vzpostavitev celostne in učinkovite obravnave oseb s težavami v duševnem zdravju in nevarnim vedenjem, ki bo ponujala kontinuirano, varno in učinkovito oskrbo

Ukrep 1: Ocena potreb na področju celostne in učinkovite obravnave oseb s težavami v duševnem zdravju in nevarnim vedenjem

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Proučitev stanja in ocena potreb.	Načrt implementacije sprememb.	
Kazalniki		Rezultati analize.	Načrtovanje na podlagi analize, opredeljeni koraki.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ, MZ, MP	MDDSZ, MZ, MP	
Sodelujoči		Inštitut RS za socialno varstvo, NIJZ	Inštitut RS za socialno varstvo, NIJZ	
Finančna sredstva in viri		V okviru sredstev koordinacije RNPZ.	V okviru sredstev koordinacije RNPZ.	

5.3.3 Naslavljanje specifičnih potreb starejših na področju duševnega zdravja

Specifični cilj 1: Zgodnja diagnostika in obravnava duševnih motenj pri starejših

Ukrep 1: Krepitev mreže timov družinskih zdravnikov in patronažnih medicinskih sester ter njihovega znanja in veščin za obravnavo starejših v skladu s potrebami.

Ukrep 3: Zagotavljanje dostopa do specialistične interdisciplinarne obravnave na primarni zdravstveni ravni v okviru CDZO ter obravnave v skupnosti za starejše s težavami v duševnem zdravju.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava specialnih znanj iz gerontologije.	Izvedba programa specialnih znanj iz gerontologije	
Kazalniki:		Pripravljeno učno gradivo	Izveden učni program specialnih znanj, število udeležencev izobraževanj.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		Medicinska fakulteta, ZD.	Medicinska fakulteta, ZD.	
Finančna sredstva in viri		20.000,00 ZZZS	30.000,00 ZZZS	50.000,00 ZZZS

Ukrep 2: Okrepitev preventivne vloge patronažne službe pri obravnavi starostnika na domu.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Dodatno zaposlovanje in izobraževanje.	Dodatno zaposlovanje in izobraževanje.	
Kazalniki		Dodatno zaposleni 2 patronažni MS.	Dodatno zaposleni 2 patronažni MS.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		ZD, CDZO	ZD, CDZO	

Finančna sredstva in viri		74.213,76 ZZZS.	148.427,52 ZZZS.	222.641,28 ZZZS.
---------------------------	--	--------------------	---------------------	---------------------

Specifični cilj 2: Varstvo pravic starejših

Ukrep 1: Izobraževanje in ozaveščanje širše in ciljnih populacij o varstvu pravic starejših, zlasti žensk in ekonomsko prikrajšanih, vključno s prepoznavanjem znakov nasilja nad starejšimi.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava izobraževanja.	Izvedba izobraževanja v vseh regijah.	
Kazalniki		Pripravljen izobraževalni program.	Izveden izobraževalni program v vseh regijah in v socialnih zavodih.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ	MDDSZ	
Sodelujoči		MZ, NVO	MZ, NVO	
Finančna sredstva in viri		30.000,00 ?Proračun MDDSZ, razpisi	30.000,00 proračun MDDSZ, razpisi	

Ukrep 2: Krepitev kompetenc negovalnega osebja z namenom preprečevanja nasilja nad osebami z duševno motnjo.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Izobraževalni program - priprava, nadzor.	Izobraževalni program izvedba, nadzor.	
Kazalniki		Pripravljeno izobraževanje.	Izvedeno izobraževanje, vzpostavitev nadzornih kamer v vseh socialnih zavodih.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ	MDDSZ	
Sodelujoči		Socialna zbornica, zdravniška zbornica.	Socialni zavodi	
Finančna sredstva in viri		30.000,00 proračun MDDSZ, razpisi.	30.000,00 proračun MDDSZ, razpisi	60.000,00 MDDSZ

Ukrep 3: Podpora dejavnosti NVO, ki izvajajo zagovorništvo in ponujajo brezplačno pravno pomoč starejšim.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Vzpostavitev prisotnosti zagovornika, izobraževanje.		
Kazalniki		Izveden izobraževalni program	Prisotnost zagovornika 8 ur dnevno v socialnih zavodih.	
Nosilno ministrstvo		MDDSZ	MDDSZ	
Sodelujoči		Programi socialnega zagovorništva.	Programi socialnega zagovorništva.	
Finančna sredstva in viri		Proračun MDDSZ, razpisi.	Proračun MDDSZ, razpisi.	

5.3.4 Psihološka in psihoterapevtska dejavnost**Specifični cilj 1: Izboljšati dostop do psiholoških in psihoterapevtskih storitev**

Ukrep 1: Normativna ureditev psihološke in psihoterapevtske dejavnosti.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava predlogov normativne ureditve psihološke in psihoterapevtske dejavnosti.	Sprejetje normativnih ureditev psihološke psihoterapevtske dejavnosti.	Uveljavljanje normativne ureditve v prakso.	
Kazalniki	Pripravljena predloga normativne ureditve.	Sprejeta normativna ureditev.	Uveljavljena normativna ureditev vključno s financiranjem.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	

Sodelujoči	Upoštevne izobraževalne ustanove ter strokovna združenja s področja psihologije in psihoterapije ter pristojna ministrstva.	Upoštevne izobraževalne ustanove ter strokovna združenja s področja psihologije in psihoterapije ter pristojna ministrstva.	Deležniki, določeni z normativno ureditvijo.	
Finančna sredstva in viri	6.000 (delo IDS) Proračun MZ	6.000 (delo IDS) Proračun MZ		12.000,00 Proračun MZ
Ukrep 2: Normativna ureditev psiholoških in psihoterapevtskih storitev, ki se financirajo iz javnih sredstev.				
Ukrep 4: Sistemska ureditev financiranja specializacije iz klinične psihologije.				
Ukrep 5: Razpisovanje specializacij iz klinične psihologije.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava kriterijev, standardov in normativov za psihološko in psihoterapevtsko dejavnost iz javnih sredstev. Proučitev možnosti za sistemsko financiranje specializacije iz klinične psihologije.	Priprava kriterijev, standardov in normativov za psihološko in psihoterapevtsko dejavnost iz javnih sredstev.	Implementacija (odvisna od normativne ureditve).	
Kazalniki	Pripravljen predlog.	Sprejet usklajen predlog.		
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ		
Sodelujoči	Upoštevne izobraževalne ustanove ter strokovna združenja s področja psihologije in psihoterapije ter pristojna ministrstva.	Upoštevne izobraževalne ustanove ter strokovna združenja s področja psihologije in psihoterapije ter pristojna ministrstva.		
Finančna sredstva in viri		12.500,00 Proračun MZ		12.500,00 Proračun MZ
		12.500,00 ARRS		12.500,00 ARRS

5.6 Izobraževanje, raziskovanje, spremljanje in evalvacija

5.6.1 Izobraževanje

Specifični cilj 2: Zagotavljanje ustreznosti usposobljenosti zdravstvenih delavcev/delavk in strokovnih delavcev/delavk drugih resorjev za delo z osebami z duševnimi motnjami.

Ukrep 1: Razvoj oz. posodobitev modelov izobraževanj za interdisciplinarno delo in sodelovanje pri obravnavi oseb z duševnimi motnjami.

Ukrep 3: Izvajanje izobraževanj za interdisciplinarne time v CDZOM ter interdisciplinarnih timov v CDZO za preventivo in integrirano obravnavo oseb z duševnimi motnjami, triažo ter za interdisciplinarno in medresorsko sodelovanje na tem področju.

Ukrep 4: Izvajanje izobraževanja strokovnjakov/strokovnjakinj za psihiatrično skupnostno obravnavo.

Ukrep 5: Izobraževanje in usposabljanje interdisciplinarnih strokovnjakov/strokovnjakinj, vključenih v obravnavo oseb z duševno motnjo in nevarnim vedenjem.

Ukrep 6: Uvedba dodiplomske smeri izobraževanja na področju zdravstvene nege oz. specializacija s področja duševnega zdravlja za zdravstveno nego in dopolnitev dodiplomskega in podiplomskega usposabljanja zdravstvenih delavcev/delavk in strokovnih delavcev/delavk drugih resorjev.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Priprava modulov izobraževanj in usposabljanj v skladu s sodobnimi strokovnimi smernicami	Izobraževanje in usposabljanje za interdisciplinarno delo v okoljih. implementacije CDZ v letu 2020. Proučitev možnosti za uvedbo dodiplomskega	Evalvacija in prilagoditev tekočih izobraževanj, izobraževanje in usposabljanje za interdisciplinarno delo v okoljih implementacije CDZ v	

		programa s področja zdravstvene nege oz. specializacije na področju duševnega zdravja.	letu 2021. Priprava dopolnitev dodiplomskih in podiplomskih programov zdravstvenih smeri s področja duševnega zdravja.	
Kazalniki	Razviti/posodobljeni vsaj štiri moduli izobraževanj.	Opravljeni izobraževanja v okoljih implementacije CDZ v letu 2020.	Opravljeni izobraževanja v okoljih implementacije CDZ v letu 2021.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	MDDSZ, MIZŠ, NIJZ, IDS, druge strokovne institucije in združenja, NVO, civilna družba.	MDDSZ, MIZŠ, NIJZ, IDS, druge strokovne institucije in združenja, NVO, civilna družba.	MDDSZ, MIZŠ, NIJZ, IDS, druge strokovne institucije in združenja, NVO, civilna družba.	
Finančna sredstva in viri	40.000,00 Proračun MZ	Sredstva, vključena v 5.3.2.1 Spec.cilj 2 in v 5.3.1 Spec.cilj 3 in 5.3.1.2 Spec.cilj 1 in 5.3.3 Spec.cilj.1	Sredstva, vključena v 5.3.2.1 Spec.cilj 2 in v 5.3.1 Spec.cilj 3 in 5.3.1.2 Spec.cilj 1 in 5.3.3 Spec.cilj.1.	40.000,00 Proračun MZ
		MDDSZ, MIZŠ, ZZS	MDDSZ, MIZŠ, ZZS	
Ukrep 2: Izvajanje izobraževanj za interdisciplinarne time družinskih zdravnikov in pediatrov vključno s patronažno službo za zgodnje odkrivanje in obravnavo pogostih duševnih motenj ter za interdisciplinarno in medresorsko sodelovanje na tem področju.				
Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti		Izvajanje izobraževanj v 4 ZD, kjer se vzpostavljajo novi centri.	Izvajanje izobraževanj v 7 ZD, kjer se vzpostavljajo novi centri.	
Kazalniki		Število vključenih ZD in zdravstvenih delavcev.	Število vključenih ZD in zdravstvenih delavcev.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		MZ, IDS, CDZO, CZDOM	MZ, IDS, CDZO, CZDOM	
Finančna sredstva		15.000	30.000	45.000,00 ZZS
Viri		ZZS	ZZS	

5.6.2 Raziskovanje

Specifični cilj 1: Spremljanje stanja duševnega zdravja

Ukrep 1: Vzpostavitev nabora mednarodno primerljivih kazalnikov za spremljanje duševnega zdravja v vseh starostnih skupinah po spolu ter v ogroženih skupinah prebivalstva.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Priprava nabora kazalnikov.	Uskladitev nabora kazalnikov iz različnih virov.	
Kazalniki		Predlog kazalnikov.	Usklajen nabor kazalnikov.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		Delo IDS	Delo IDS	
Finančna sredstva in viri		12.000,00 Proračun MZ	12.000,00 Proračun MZ	24.000,00 Proračun MZ
		12.000,00 ARRS	12.000,00 ARRS	42.000,00 ARRS

Ukrep 2: Vzpostavitev in izvajanje ustreznega stalnega spremljanja in proučevanja duševnega zdravja ter učinkovitosti ukrepov v vseh starostnih skupinah po spolu ter v ogroženih skupinah prebivalstva.

Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Razvoj kakovostnega in posodobljenega sistema za spremljanje duševnega zdravja in ukrepov RNPZ.	Razvoj in vzpostavitev kakovostnega in posodobljenega sistema za spremljanje duševnega zdravja in ukrepov RNPZ.	

Kazalniki		Predlog sistema za spremljanje DZ in ukrepov RNPDPZ.	Testiranje sistema za spremljanje DZ in ukrepov RNPDPZ.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		IDS, MZ, MDDSZ, MIZŠ, drugi deležniki	IDS, MZ, MDDSZ, MIZŠ, drugi deležniki	
Finančna sredstva in viri		25.000,00 Proračun MZ	100.000,00 Proračun MZ	125.000,00 Proračun MZ
		25.000,00 ARRS	100.000,00 ARRS	125.000,00 ARRS
	Ukrep 3: Vzpostavitev delovne skupine za proučitev načina spremljanja samomora in poskusov samomora (register samomora in poskusov samomora).			
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Proučitev načina spremljanja poskusov samomora.	Vzpostavitev spremljanja poskusov samomora.	
Kazalniki		Predlog spremljanja poskusov samomora.	Vzpostavljen sistem spremljanja poskusov samomora.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči		IDS	IDS	
Finančna sredstva in viri		Redno delo IDS, proračun MZ.	Redno delo IDS, proračun MZ.	

Specifični cilj 2: Povečanje obsega raziskovanja na področju duševnega zdravja

Ukrep 1: Zagotavljanje virov za izvajanje raziskav v povezavi z duševnim zdravjem v različnih populacijah (otroci in mladi, odrasli, starostniki, posebej ogrožene populacije po spolu ...itd.).

Ukrep 2: Uvajanje aplikativnega in kvalitativnega raziskovanja v skupnosti z vključevanjem uporabnikov in izvajalcev.

Leto	2018	2019	2020	
Aktivnosti		V skladu z razpisanimi in potrjenimi vsebinami.	V skladu z razpisanimi in potrjenimi vsebinami.	
Kazalniki				
Nosilno ministrstvo		MZ, MDDSZ, MIZŠ	MZ, MDDSZ, MIZŠ	
Sodelujoči		ARRS in druge raziskovalne institucije.	ARRS in druge raziskovalne institucije.	
Finančna sredstva in viri			100.000,00 Proračun MZ	100.000,00 Proračun MZ
			Razpisi drugih ministrstev, EU 100.000,00	Razpisi drugih ministrstev, EU 100.000,00
			ARRS 150.000,00	ARRS 150.000,00

5.6.3 Spremljanje in evalvacija RNPDPZ

Na začetku dokumenta RNPDPZ smo definirali kazalnike za spremljanje strateških ciljev resolucije. Za potrebe spremljanja uspešnosti implementacije posameznih ciljev in ukrepov s prednostnih področij RNPDPZ pa kazalnike navajamo v Akcijskem načrtu RNPDPZ. Za spremljanje in evalvacijo implementacije RNPDPZ je odgovorna strokovna skupina upravljavca RNPDPZ. Spremljali bomo strukturne in procesne kazalnike ter kazalnike izida.

6. Vodenje in koordinacija ter podpora implementaciji nacionalnega programa duševnega zdravja

6.1 Vodenje in koordinacija implementacije nacionalnega programa duševnega zdravja

V letih med 2018 in 2028 načrtujemo dopolnitev in ustanovitev novih služb za duševno zdravje odraslih in starejših, predvsem na primarni ravni zdravstvenega in socialnega varstva, tako da bi izboljšali dostop do strokovne pomoči, postopno zadostili potrebam celotne populacije na področju duševnega zdravja in hkrati odgovorili na pričakovane demografske spremembe. V tem obdobju naj bi v Republiki Sloveniji nastalo 25 CDZO in 25 CDZOM.

V nadaljevanju prikazujemo v okviru specifičnih ciljev posamezne ukrepe, ki so med seboj povezani tako, da se vse naloge pričnejo izvajati v tistih okoljih, kjer se vzpostavljajo CDZ.

Koordinacijo izvajanja dejavnosti in izobraževanje opisujemo v prejšnjih poglavjih.

Načrt implementacije, priprava podlag in koordinacija procesa implementacije so naloge interdisciplinarnih delovnih skupin, ki so:

- IDS Promocija duševnega zdravja in preventiva duševnih motenj,
- IDS Mreža služb za duševno zdravje otrok in mladostnikov,
- IDS Mreža služb za duševno zdravje odraslih in starejših,
- IDS Alkohol in duševno zdravje,
- IDS Preprečevanje samomorilnega vedenja,
- IDS Izobraževanje, raziskovanje, spremljanje in evalvacijo,
- IDS Promocija ukrepov RNPZ,
- IDS Nadzor kakovosti izvajanja programa.

Specifični cilj 1: Vzpostavitev upravljalvske strukture za strokovno vodenje in interdisciplinarno ter interinstitucionalno koordinacijo implementacije RNPZ na državni, regionalni in lokalni ravni

Ukrep 1: Okrepitev kadrovskih zmogljivosti Ministrstva za zdravje za podporo implementaciji RNPZ in strokovnega pokrivanja nalog MZ na področju duševnega zdravja.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Pokrivanje področja DZ in izvajanja RNPZ (1 nova zaposlitev).	Pokrivanje področja DZ in izvajanja RNPZ (1)+ 2 novi zaposlitvi.	1 nova zaposlitev Vodenje in nadzor nad izvajanjem RNPZ (4 novi zaposleni skupaj).	
Kazalniki	Izvedene načrtovane aktivnosti RNPZ.	Izvedene načrtovane aktivnosti RNPZ.	Izvedene načrtovane aktivnosti RNPZ.	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči				
Finančna sredstva in viri	40.000,00 Proračun MZ	80.000,00 Proračun MZ	40.000,00 Proračun MZ	160.000,00 Proračun MZ
Ukrep 2: Vzpostavitev in delovanje nacionalne strokovne koordinacije in upravljanja RNPZ na NIJZ, ki opravljajo naloge vodenja, koordiniranja, spremljanja in evalvacije RNPZ.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti		Upravljanje izvajanja RNPZ. 5 novih zaposlitev v CE NIJZ in 9 OE NIJZ.	Izvajanje RNPZ (5) +1 novih zaposlitev v CE NIJZ, (9) + 2 OE NIJZ.	
Nosilno ministrstvo		MZ	MZ	
Sodelujoči				
Finančna sredstva in viri		590.000,00 Proračun MZ	590.000,00+165.000,00 MZ	1.345.000,00 Proračun MZ
Ukrep 3: Vzpostavitev interdisciplinarnega programskega sveta (PS) in interdisciplinarnih strokovnih delovnih skupin (IDS), ki podpirajo razvoj intervencij, izobraževanje, vodenje, koordinacijo in evalvacijo implementacije RNPZ, nadzor kakovosti izvajanja programa ter promocija programa.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Ustanovitev in delovanje programskega sveta in 9 interdisciplinarnih delovnih skupin.*	Delovanje programskega sveta in 9 interdisciplinarnih delovnih skupin*. Koordinacija izvajanja RNPZ, razvoj novih rešitev, spremljanje in evalvacija programa, nadzor kakovosti, promocija programa.	Delovanje programskega sveta in 9 interdisciplinarnih delovnih skupin*. Koordinacija izvajanja RNPZ, razvoj novih rešitev, spremljanje in evalvacija programa, nadzor kakovosti, promocija programa.	
Kazalniki	Poročila o delu PS, IDS	Poročila o delu PS, IDS	Poročila o delu PS, IDS, spletni portal	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	MDDSZ, MIZŠ, strokovna združenja, univerze in druge ustanove, predstavniki uporabnikov in svojcev.	MDDSZ, MIZŠ, strokovna združenja, univerze in druge ustanove, predstavniki uporabnikov in svojcev.	MDDSZ, MIZŠ, poklicna združenja, univerze in druge ustanove, predstavniki uporabnikov in svojcev.	
Finančna sredstva in viri	10.000,00 Proračun MZ	150.000,00 Proračun MZ	300.000,00 Proračun MZ	410.000,00 Proračun MZ

Ukrep 5: Vključitev vseh ključnih predstavnikov/predstavnice stroke, resorjev in civilne družbe/NVO ter uporabnikov/uporabnic programov v državno, regionalno in lokalno koordinacijo implementacijo, spremljanje in evalvacijo.				
Leto	2018	2019	2020	Stroški skupaj
Aktivnosti	Izvajanje RNPZ.	Izvajanje RNPZ.	Izvajanje RNPZ.	
Kazalniki	Poročila	Poročila	Poročila	
Nosilno ministrstvo	MZ	MZ	MZ	
Sodelujoči	MDDSZ, MIZŠ, strokovna združenja, univerze in druge ustanove, NVO, predstavniki uporabnikov in svojcev.	MDDSZ, MIZŠ, strokovna združenja, univerze in druge ustanove, NVO, predstavniki uporabnikov in svojcev.	MDDSZ, MIZŠ, strokovna združenja, univerze in druge ustanove, NVO, predstavniki uporabnikov in svojcev.	
Finančna sredstva in viri	Delo IDS (prikazano zgoraj), proračun MZ.	Delo IDS, proračun MZ.	Delo IDS, proračun MZ.	

* IDS za promocijo duševnega zdravja in preventivo duševnih motenj, IDS mreža služb za duševno zdravje otrok in mladostnikov, IDS mreža služb za duševno zdravje odraslih in starejših, IIDS alkohol in duševno zdravje, IDS preprečevanje samomorilnega vedenja, IDS izobraževanje, raziskovanje, spremljanje in evalvacijo, promocijo in nadzor kakovosti dela v CDZ.